

Quản lý xây dựng văn hóa nhà trường tại trường tiểu học theo hướng tạo động lực học tập cho học sinh

Trần Thị Phương Thảo*

*Trường Tiểu học thị trấn Vĩnh Bảo, huyện Vĩnh Bảo, TP. Hải Phòng

Received: 2/12/2024; Accepted: 12/12/2024; Published: 20/12/2024

Abstract: School culture creates a stable management environment, helps the school adapt to the external environment, and creates environmental harmony within the school. An organization with a positive culture will bring together good and beautiful things for society. Culture will help the school truly become a cultural and educational center, a place where the power of intelligence and compassion in society converge, making an important contribution to creating comprehensive educational products. Building a positive school culture is an important measure to motivate teachers and learners, thereby improving the quality of education for high school students in general and elementary school students in particular

Keywords: Solutions, building culture, creating motivation, students, elementary schools.

1. Mở đầu

Mục tiêu của Chương trình Giáo dục phổ thông (GDPT) 2018 là giúp người học phát triển hài hòa về thể chất và tinh thần, trong đó, văn hóa nhà trường (VHNT) là nền tảng thúc đẩy, nâng cao CLGD. Từ đó, thực hiện mục tiêu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, góp phần rèn luyện nhân cách giúp HS phát triển toàn diện đức - trí - thể - mỹ. Xây dựng văn hóa (XDVH) là một nội dung quan trọng để thực hiện thành công Nghị quyết số 29-NQ/TU của BCH TƯ Đảng năm 2013.

Văn hóa nhà trường (VHNT) tích cực tạo ra môi trường giáo dục thuận lợi cho người học, khiến HS cảm thấy thoải mái, vui vẻ, ham học; người học thấy rõ trách nhiệm của mình, tích cực khám phá, liên tục trải nghiệm và tương tác với GV và bạn bè. Hơn thế nữa, một nhà trường có văn hóa lành mạnh sẽ giúp người học cảm nhận được sự an toàn, cởi mở, góp phần cải thiện CLGD trong nhà trường.

Trong những năm gần đây, ngành giáo dục tiểu học đã từng bước chú trọng hoạt động XDVHNT, song vẫn chưa thực sự hiệu quả do vấn đề quản lý chưa khoa học, chưa nghiêm túc, chưa có hệ thống. Trước yêu cầu của xã hội hiện đại, ngành giáo dục tiểu học nhận thức được tầm quan trọng của VHNT và sự cần thiết phải quản lý xây dựng (QLXD), phát triển VHNT góp phần nâng cao uy tín, thương hiệu của nhà trường tiểu học đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vai trò, nhiệm vụ của Hiệu trưởng trong QLXD VHNT theo hướng tạo động lực học tập (TĐLHT) cho HS

Hiệu trưởng đóng vai trò vô cùng quan trọng trong QLXDVHNT, đặc biệt là khi định hướng TĐLHT cho HSTH. Hiệu trưởng không chỉ là người chịu trách nhiệm về quản lý hành chính và giám sát hoạt động giáo dục, mà còn là người lãnh đạo định hướng văn hóa và MTHT của nhà trường. VHNT không tự nhiên mà có; nó được hình thành từ những chính sách, giá trị và hành động cụ thể mà hiệu trưởng là người dẫn dắt và định hình. Vai trò của hiệu trưởng trong việc QLXD VHNT gồm nhiều nhiệm vụ quan trọng như sau:

Định hướng tầm nhìn và xây dựng giá trị cốt lõi của nhà trường:

Lãnh đạo và xây dựng đội ngũ GV:

Thiết lập MTHT tích cực:

Khuyến khích học tập trải nghiệm và phát triển kỹ năng sống.

Tạo mối liên kết chặt chẽ với phụ huynh và cộng đồng;

Đánh giá và cải tiến liên tục.

2.2. Nội dung quản lý xây dựng VHN Tại trường Tiểu học theo hướng TĐLHT cho HS

2.2.1. Lập kế hoạch xây dựng VHNT tại trường Tiểu học theo hướng TĐLHT cho HS

Việc lập kế hoạch là bước quan trọng đầu tiên trong quá trình quản lý xây dựng văn hóa nhà trường. Kế hoạch cần bao gồm các yếu tố sau:

Xác định tầm nhìn và mục tiêu;

Phân tích thực trạng và nhu cầu;

Lập kế hoạch chi tiết;

Phân bổ nguồn lực;

Thiết lập hệ thống đánh giá và giám sát:

2.2.2. Tổ chức xây dựng VHNT tại trường Tiểu học theo hướng TĐLHT cho HS

Quá trình tổ chức cần được thực hiện một cách có hệ thống, với sự tham gia tích cực của toàn thể cán bộ, GV, HS và phụ huynh.

Tạo sự đồng thuận và cam kết từ đội ngũ GV và nhân viên: Hiệu trưởng cần đảm bảo rằng tất cả các thành viên trong đội ngũ GV, cán bộ, và nhân viên nhà trường hiểu rõ và cam kết thực hiện các giá trị và mục tiêu mà nhà trường hướng tới.

Phát huy vai trò của HS: HS không chỉ là đối tượng thụ hưởng VHNT mà còn là những người tham gia xây dựng văn hóa đó. Nhà trường cần khuyến khích HS tham gia tích cực vào các hoạt động ngoại khóa, các câu lạc bộ học tập và các sự kiện nhà trường.

Xây dựng các HĐGD toàn diện: Hiệu trưởng chỉ đạo xây dựng các chương trình giáo dục đa dạng và phong phú, không chỉ dừng lại ở kiến thức học thuật mà còn tập trung phát triển các kỹ năng sống, giá trị nhân cách, và sự tự tin cho HS.

Phối hợp chặt chẽ với phụ huynh: Hiệu trưởng cần thiết lập các kênh thông tin liên lạc hiệu quả với phụ huynh thông qua các buổi họp phụ huynh, bảng tin nhà trường hoặc ứng dụng trực tuyến để phụ huynh có thể theo dõi và hỗ trợ quá trình học tập của con em mình.

Đảm bảo CSVC và công nghệ: Nhà trường cần đầu tư vào các phòng học hiện đại, khu vui chơi, thư viện và các phòng chức năng khác nhằm tạo ra MTHT phong phú và đa dạng. Công nghệ cũng đóng vai trò quan trọng trong nâng cao CLGD. Việc trang bị các thiết bị như máy tính, bảng thông minh và ứng dụng học tập trực tuyến sẽ giúp HS tiếp cận được những phương pháp học tập mới mẻ và thú vị.

Giám sát và điều chỉnh kịp thời: Trong quá trình tổ chức thực hiện, hiệu trưởng cần thường xuyên giám sát các hoạt động để đảm bảo rằng chúng diễn ra đúng kế hoạch và đạt được hiệu quả mong đợi. Nếu phát hiện những khó khăn hoặc hạn chế, cần có biện pháp điều chỉnh kịp thời để duy trì tiến độ và chất lượng hoạt động.

2.2.3. Chỉ đạo xây dựng VHNT tại trường Tiểu học theo hướng TĐLHT cho HS

Hiệu trưởng không chỉ đóng vai trò định hướng mà còn là người chỉ đạo toàn bộ quá trình XD VHNT, Các nội dung chỉ đạo quan trọng bao gồm:

Xác định rõ các tiêu chí XD VHNT: Hiệu trưởng cần chỉ đạo việc xác định rõ các tiêu chí để xây dựng

VHNT theo hướng tạo động lực học tập. Những tiêu chí này bao gồm các yếu tố về môi trường học tập, tinh thần học hỏi của HS, sự chuyên nghiệp của GV và sự hợp tác của phụ huynh.

Phân công trách nhiệm cụ thể: hiệu trưởng cần phân công trách nhiệm rõ ràng cho các cá nhân và bộ phận liên quan. Mỗi GV và nhân viên trong trường cần được giao nhiệm vụ cụ thể, từ việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa, xây dựng không gian học tập thân thiện, đến hỗ trợ HS trong quá trình học tập. Các tổ chuyên môn cũng cần được khuyến khích để phối hợp với nhau, tạo ra MTHT tích cực và đồng bộ.

Đưa ra các PPDH sáng tạo: Hiệu trưởng cần chỉ đạo GV sử dụng các PPDH sáng tạo nhằm khuyến khích sự tham gia tích cực của HS

Thúc đẩy các hoạt động ngoại khóa và phát triển kỹ năng: Hiệu trưởng cần chỉ đạo tổ chức các hoạt động ngoại khóa nhằm phát triển toàn diện cho HS, giúp các em không chỉ phát triển về mặt học thuật mà còn về kỹ năng sống và tinh thần hợp tác. Các hoạt động này có thể bao gồm thể thao, nghệ thuật, các câu lạc bộ học tập, và các chương trình ngoại khóa. Những hoạt động này không chỉ làm tăng ĐLHT mà còn giúp HS phát triển sự tự tin và khả năng giải quyết vấn đề.

Chỉ đạo mối quan hệ giữa nhà trường và gia đình: Hiệu trưởng chỉ đạo tăng cường sự hợp tác giữa nhà trường và phụ huynh, đảm bảo các HĐGD trong trường học được gia đình ủng hộ và hỗ trợ. Phụ huynh không chỉ cần hiểu rõ mục tiêu và PPDH của nhà trường mà còn tham gia vào việc định hình văn hóa học đường.

2.2.4. Kiểm tra, đánh giá HĐXD VHNT tại trường Tiểu học học theo hướng TĐLHT cho HS

Để quá trình KTĐG có hiệu quả, cần thực hiện các nội dung chính sau:

Thiết lập hệ thống đánh giá rõ ràng: Hiệu trưởng thiết lập hệ thống tiêu chí và phương pháp đánh giá cụ thể để đo lường hiệu quả của XD VHNT. Hệ thống đánh giá cần bao gồm cả các chỉ số định lượng (như tỷ lệ HS tham gia các hoạt động, kết quả học tập) và chỉ số định tính (như mức độ hài lòng của HS, sự hợp tác của phụ huynh, tinh thần của GV).

Đánh giá thường xuyên: KTĐG cần được thực hiện định kỳ để theo dõi tiến trình và phát hiện những vấn đề cần điều chỉnh. Hiệu trưởng có thể tổ chức các buổi họp đánh giá hàng tháng hoặc hàng quý, trong đó tất cả các bên liên quan đều được mời tham gia để đưa ra nhận xét và đóng góp ý kiến. Các GV

tự đánh giá công việc của mình, đồng thời HS và phụ huynh cũng nên được hỏi ý kiến về MTHT và các hoạt động của trường.

Lấy ý kiến phản hồi từ HS, GV và phụ huynh: Để đảm bảo sự toàn diện và khách quan trong quá trình đánh giá, nhà trường cần lấy ý kiến từ các bên liên quan, đặc biệt là HS, GV và phụ huynh.

Đánh giá hiệu quả hoạt động giảng dạy: Một trong những nội dung quan trọng của việc kiểm tra là đánh giá hiệu quả của các PPGD. Hiệu trưởng cần giám sát quá trình giảng dạy, tổ chức các buổi dự giờ hoặc trao đổi chuyên môn để kiểm tra xem liệu các PPGD có thực sự giúp HS phát huy ĐLHT hay không. Nếu phát hiện thấy phương pháp chưa hiệu quả, cần có những điều chỉnh kịp thời để đảm bảo HS được học tập trong môi trường tối ưu.

Kiểm tra CSVC và môi trường học tập: Hiệu trưởng cần đảm bảo các phòng học, khu vực vui chơi, và các trang thiết bị phục vụ học tập được duy trì và nâng cấp thường xuyên. Một MTHT tốt sẽ góp phần thúc đẩy ĐLHT của HS.

Điều chỉnh và cải thiện kịp thời: Sau mỗi lần KTĐG, hiệu trưởng rút ra những bài học và điều chỉnh các hoạt động XD VHNT. Các cải tiến có thể liên quan đến việc thay đổi PPDH, bổ sung CSVC, hoặc tổ chức thêm các hoạt động phù hợp hơn với nhu cầu của HS.

2.2.5. Huy động các lực lượng tham gia XD VHNT tại các trường Tiểu học theo hướng TĐLHT cho HS

Xây dựng VHNT tại các trường Tiểu học theo hướng TĐLHT cho HS là một quá trình đòi hỏi sự tham gia tích cực của nhiều lực lượng. Huy động các lực lượng này giúp đảm bảo tính toàn diện và bền vững trong XDVHNT.

Huy động phụ huynh HS: Nhà trường cần xây dựng mối quan hệ chặt chẽ với phụ huynh thông qua các buổi họp phụ huynh, hội thảo giáo dục, hoặc thông qua việc mời phụ huynh tham gia vào các hoạt động ngoại khóa, sự kiện nhà trường. Sự đồng hành của phụ huynh sẽ tạo động lực lớn cho HS trong việc học tập và phát triển kỹ năng.

Huy động sự tham gia của cộng đồng: Cộng đồng đóng vai trò không nhỏ trong XDVHNT, đặc biệt là trong việc cung cấp các nguồn lực và tạo điều kiện để HS có cơ hội tiếp cận với các hoạt động ngoại khóa, trải nghiệm thực tế. Nhà trường cần tạo mối liên kết với các doanh nghiệp, tổ chức phi chính phủ, và các đơn vị địa phương để nhận được sự hỗ trợ tài chính, CSVC, cũng như kinh nghiệm tổ chức các chương trình phát triển kỹ năng cho HS.

Huy động sự tham gia của GV: Hiệu trưởng cần khuyến khích GV không chỉ hoàn thành nhiệm vụ giảng dạy mà còn chủ động tham gia vào các hoạt động XDVHNT, từ việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa đến việc tư vấn, hỗ trợ HS phát triển kỹ năng mềm và tạo ĐLHT cho HS.

Huy động các tổ chức xã hội: Các tổ chức xã hội như đoàn thanh niên, hội khuyến học, hay các tổ chức từ thiện có thể đóng góp quan trọng hỗ trợ HS về mặt tài chính, học bổng, hoặc cung cấp các chương trình hỗ trợ giáo dục. Việc hợp tác với các tổ chức này không chỉ giúp nhà trường phát triển MTHT mà còn thúc đẩy tinh thần học hỏi, phấn đấu của HS.

Hợp tác với chính quyền địa phương: Chính quyền địa phương là một đối tác không thể thiếu trong XDVHNT. Họ có thể hỗ trợ về mặt chính sách, nguồn lực và đảm bảo an ninh cho các hoạt động giáo dục.

2.2.6. Quản lý, sử dụng CSVC và các điều kiện phục vụ XD VHNT tại các trường Tiểu học theo hướng TĐLHT cho HS

C SVC và các điều kiện phục vụ giáo dục là yếu tố quan trọng giúp nhà trường TĐLHT cho HS. Quản lý và sử dụng hiệu quả nguồn lực này không chỉ đảm bảo quá trình học tập diễn ra thuận lợi mà còn góp phần xây dựng MTHT tích cực, hiện đại và an toàn. Các nội dung quản lý và sử dụng CSVC trong quá trình XDVHNT:

Bảo trì và nâng cấp cơ sở vật chất: Nhà trường cần có kế hoạch bảo trì thường xuyên cơ sở vật chất, từ các phòng học, phòng thí nghiệm, thư viện, đến các khu vực vui chơi và phòng chức năng khác.

Quản lý và sử dụng phòng học đa năng, khu vực chức năng: Các phòng chức năng như phòng nghệ thuật, phòng âm nhạc, TĐTT, và phòng thí nghiệm cần được quản lý và sử dụng một cách hợp lý. Những khu vực này giúp HS phát triển toàn diện không chỉ về mặt kiến thức mà còn về mặt kỹ năng và tinh thần sáng tạo. Việc quản lý hiệu quả các phòng chức năng sẽ giúp nhà trường tận dụng tối đa nguồn lực, tạo điều kiện cho HS học tập và tham gia vào các hoạt động ngoại khóa.

Xây dựng không gian học tập thân thiện: Nhà trường cần tạo ra các không gian học tập thân thiện khác như khu vực nghỉ ngơi, sân chơi, thư viện xanh, hoặc góc học tập nhóm. Những không gian này không chỉ giúp HS thư giãn sau giờ học mà còn khuyến khích các em tham gia vào các hoạt động nhóm, phát triển tinh thần hợp tác và kỹ năng xã hội.

Quản lý và sử dụng nguồn lực tài chính hiệu quả: Sử dụng nguồn lực tài chính một cách hợp lý cũng rất quan trọng trong quá trình XDVHNT. Nhà trường cần có kế hoạch chi tiêu cụ thể, rõ ràng cho việc đầu tư vào CSVC và các hoạt động giáo dục.

Sử dụng công nghệ trong giáo dục: Sử dụng công nghệ giúp HS tiếp cận với các nguồn tài liệu phong phú, hiện đại, từ đó nâng cao khả năng tự học và sáng tạo.

Quản lý và sử dụng CSVC hiệu quả không chỉ giúp tạo ra MTHT thuận lợi mà còn góp phần thúc đẩy ĐLHT cho HS. Nhà trường cần có các chính sách và kế hoạch cụ thể để đảm bảo CSVC được duy trì, phát triển, và sử dụng một cách hợp lý nhằm phục vụ tốt nhất cho quá trình giáo dục và phát triển toàn diện của HS.

3. Kết luận

Xây dựng VHNT và quản lý XDVHNT trong bối cảnh trường Tiểu học là rất cần thiết và quan trọng hiện nay. Các hoạt động xây dựng VHNT tại trường Tiểu học đã được xem xét từ nhiều khía cạnh, như sự cần thiết của giáo dục văn hóa, các mục tiêu cụ thể, nội dung xây dựng và các phương pháp, hình thức áp dụng. Việc đầu tư CSVC và tạo điều kiện học tập tốt cũng được nhấn mạnh như một yếu tố quan trọng giúp ĐLHT cho HS.

Trong quản lý XDVHNT, vai trò và nhiệm vụ của hiệu trưởng là rất quan trọng. Hiệu trưởng không chỉ

là người quản lý mà còn đóng vai trò định hướng chiến lược trong XDVHNT. Quy trình quản lý từ lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, đến KTĐG được trình bày chi tiết, giúp đảm bảo mọi HĐGD diễn ra hiệu quả và đúng mục tiêu.

Tổ chức xây dựng VHNT tại trường Tiểu học theo hướng ĐLHT là một quá trình dài hạn, đòi hỏi sự kết hợp chặt chẽ giữa các yếu tố như lãnh đạo, GV, HS, phụ huynh và CSVC. Sự quản lý hiệu quả của hiệu trưởng sẽ đảm bảo mọi hoạt động đều hướng tới mục tiêu chung là giúp HS phát triển toàn diện, có ĐLHT và đạt được thành công trong tương lai.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2008), *Chi thị về việc phát động phong trào thi đua Xây dựng trường học thân thiện, HS tích cực trong các trường phổ thông giai đoạn 2008-2013*, Hà Nội

2. Phạm Ngọc Lư (2024), Phát triển VHNT ở các trường THCS huyện Đại từ tỉnh Thái Nguyên trong bối cảnh hiện nay, Luận văn thạc sĩ QLGD Trường ĐHSP Thái Nguyên.

3. Nguyễn Thị Lý (2020), *Quản lý xây dựng VHNT đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục ở các trường Tiểu học thị xã Phổ Yên Thái Nguyên*, Luận văn Thạc sĩ QLGD, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.

4. Nguyễn Thị Ngoãn (2009), *Biện pháp xây dựng văn hóa nhà trường*, Luận văn thạc sĩ QLGD, Trường Đại học Thái Nguyên.

Một số kỹ năng quản lý dự án đầu tư xây dựng... (tiếp theo trang 377)

2.9. Kỹ năng ứng dụng công nghệ:

Ngày nay, các dự án xây dựng ngày càng tăng về khối lượng và quy mô. Việc quản lý dự án xây dựng bằng phương pháp truyền thống gặp rất nhiều khó khăn và ảnh hưởng tới tiến độ công việc. Chính vì vậy, áp dụng công nghệ và các công cụ phần mềm quản lý dự án là một phần không thể thiếu. Sử dụng các ứng dụng và công nghệ để tối ưu hóa quá trình làm việc, tăng cường khả năng theo dõi tiến độ công việc và cung cấp thông tin chính xác. Kỹ năng này giúp nâng cao hiệu suất quản lý dự án và tạo ra môi trường làm việc hiện đại và động lực.

3. Kết luận: Trong bối cảnh thế giới ngày càng phát triển, các dự án trở nên phức tạp và nhiều thách thức hơn. Điều này đặt ra yêu cầu cao hơn đối với các nhà quản lý dự án. Để trở thành một nhà quản lý dự án thành công, cần có sự nỗ lực học tập, rèn luyện và cải tiến bản thân liên tục. Trên đây là 9 kỹ năng quản

lý dự án xây dựng quan trọng đang được áp dụng tại Trường Đại học Mở - Địa chất.

Tài liệu tham khảo

1. Quốc hội (2014), *Luật xây dựng ngày 18/6/2014; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Xây dựng ngày 17/6/2020*; Hà Nội

2. Quốc hội (2019), *Luật đầu tư công ngày 13/6/2019*; Hà Nội

3. Quốc hội (2020), *Luật đầu tư ngày 17/6/2020*; Hà Nội

4. Quốc hội (2023), *Luật đấu thầu ngày 26/3/2023*; Hà Nội

5. Chính phủ (2021) *Nghị định 15/2021/NĐ-CP ngày 03/3/2021 quy định chi tiết một số nội dung về quản lý dự án đầu tư xây dựng*; Hà Nội

6. Chính phủ (2021), *Nghị định 99/2021/NĐ-CP ngày 11/11/2021 Quy định về quản lý, thanh toán, quyết toán dự, sử dụng vốn đầu tư công*; Hà Nội